

ODGOVORNO S HRANO!

**MEDNARODNA KONFERENCA O
ODGOVORNEM RAVNANJU S HRANO IN
DRUGI PRIMERI DOBRIH PRAKS PROGRAMA
EKOŠOLA**

**Ljubljana, 15. december 2016, Dijaški dom Ivana
Cankarja**

ODGOVORNO S HRANO

Anja Janežič, prof. razr. pouka

Osnovna šola Martina Krpana, Ljubljana

1 ODGOVORNO S HRANO

- odgovornost - »sposobnost zavestnega sprejemanja posledic svojih odločitev oziroma ravnanja« (SSKJ, 2000)
- odgovornost - do samih sebe, do sočloveka in družbe na sploh, do narave, okolja, do svojega dela, svoje kulture, razmišljanja, do svojega zdravja, dobrega počutja, do hrane in prehranjevanja ...
- odgovorno ravnanje s hrano - ravnanje, ki vključuje oboje, tako ravnanje s hrano kot živilom, kot tudi prehranjevanje – konzumiranje hrane

UČENJE IN POUČEVANJE V OSNOVNI ŠOLI

- uporabno znanje ni znanje, pri katerem gre zgolj za pomnenje podatkov
- uporabno znanje predstavlja sposobnost učencev, da podatke, pridobljene na podlagi predhodnjih izkušenj, stališč, vrednot, zunanjih dejavnikov in predhodnega znanja interpretirajo in ga posledično uporabijo v vedno novih situacijah (Marentič Požarnik, 2008)

Knowledge
is not Power.

Applying what
you've learned is.

SOCIALNI VIDIK PREHRANJEVANJA

- “Hrana posamezniku v interakciji s socialnim okoljem služi kot sredstvo komunikacije o tem, kdo je in kakšen je njegov položaj glede na druge posameznike.”
- “Hrana lahko predstavlja tudi sredstvo za povrnitev občutka kontrole.”
- “Širši socialni kontekst prehranjevanja vključuje tudi bonton, načine prehranjevanja itd. Skozi vse te kroge, ki posameznika obdajajo, pa se vpleta njegov odnos do hrane.” (Kobal Grum, Seničar, 2011)

POSAMEZNIKOV ODNOS DO HRANE

- ... pri tem pa ne gre samo za kuharje in kuharice, ki so hrano pripravili ampak tudi za kmete in pridelovalce, ki so hrano pridelali, gre za ogromno količino energije, vode, ki je bila porabljena za to, da je hrana sploh prišla do njih ...

IZVEDENE AKTIVNOSTI V OKVIRU PROJEKTA ODGOVORNO S HRANO

- delavnica za učiteljski zbor – predstavitev živil in receptov v skladu s projektom Odgovorno prehranjevanje,
- predavanja za učence na temo zdrave prehrane in njenega vpliva na življenje, počutje in delo posameznika, izdelava prehranske piramide in zdrav prigrizek – kosmate banane,
- dejavnosti v okviru Kuharskega krožka – pridelava hrane, priprava pogrinjka, priprava zdravega in polnovrednega obroka,
- sodelovanje na prireditvi tradicionalnega pustnega Zmajevega karnevala, ki je organiziran v okviru »Ljubljane, Zelene prestolnice Evrope 2016«. Tema karnevala je bila »Na vrtu«.

2 EMPIRIČNI DEL

- Problem: med skupinami živil, ki jih zavržejo naši učenci med obroki prednjačita sadje in zelenjava, sledijo kruh in pekovski izdelki,
- Sodelujoči: 22 učencev (14 dečkov, 8 deklic),
- Starost: 7 – 9 let (3. razred OŠ),
- Čas trajanja: 1 teden (ure slovenskega jezika in spoznavanja okolja).

PREDSTAVITEV UČNIH UR KREATIVNEGA PISANJA NA TEMO ODPADNE HRANE

- Branje zgodbe: Svetlana Makarovič: Pekarna Mišmaš
- pogovor o prebranem besedilu, razlaga neznanih besed (leščerba, skopulja)
- obisk knjižnice - prebiranje literature na temo odpadkov
- hrana kot odpadek
- strategije za zmanjšanje količine odpadne hrane
- Kreativno literarno ustvarjanje na temo – POGOVOR NA KRAJCU KRUHA/ POGOVOR MED DVEMA KRAJCEMA KRUHA

3 ZAKLJUČEK

- spodbujanje kreativnosti, inovativnosti in ustvarjalnosti učencev – rešujejo vsakdanje, realne probleme
- učence navajamo na odgovornost do lastnega znanja in kritičnega presojanja posledic človekovega ravnanja na okolje

4 VIRI IN LITERATURA

- Bajec, A. [et. al.]. (2000). Slovar slovenskega knjižnega jezika. [Elektronski vir]. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti in Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU. [10. 12. 2016]. Dostopno na: <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>.
- Kobal Grum, D., Seničar, M. (2011). Psihološki vidiki prehranjevalnega vedenja. [Elektronski vir]. Anthropos 3–4 (223-224), 153-177. [9. 12. 2016] Dostopno na: http://www.anthropos.si/anthropos/2011/3_4/08_kobal_grum_senicar.pdf
- Kostanjevec, S. (2013). Prehransko znanje in prehranjevalne navade otrok. [Elektronski vir]. Ljubljana: Pedagoška fakulteta. [8. 12. 2016]. Dostopno na: http://www.pef.uni-lj.si/fileadmin/Datoteke/Zalozba/e-publikacije/Prehransko_znanje_Kostanjevec.pdf
- Kramar, M. (2004). Konstruktivizem in učiteljeva vloga v izobraževalnem procesu. V. B. Marentič Požarnik (ur.), Konstruktivizem v šoli in izobraževanje učiteljev (str. 113-122). Ljubljana: Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete.
- Lah, M. (2013). Poučevanje prehranskih vsebin z vidika različnih pristopov poučevanja. Diplomsko delo. [Elektronski vir]. Ljubljana: UL, Pedagoška fakulteta. [8. 12. 2016]. Dostopno na: http://pefprints.pef.uni-lj.si/1794/1/Lah_Pou%C4%8Devanje_prehranskih_vsebin_z_vidika_razli%C4%8Dnih_pristopov_pou%C4%8Devanja.pdf
- Marentič Požarnik, B. (2008). Psihologija učenja in pouka. Ljubljana: DZS.
- Maučec Zakotnik, J., Koch, V., Pavčič, M., Hrovatin, B. (2001). Manj maščob – več sadja in zelenjave. Ljubljana: CINDI Slovenija, Zdravstveni dom.
- Plut Pregelj, L. (2008). Ali so konstruktivistične teorije učenja in znanja lahko osnova za sodoben pouk? Sodobna pedagogika, 59(4), 14–27.
- Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-K). [Elektronski vir]. [10. 12. 2016]. Dostopno na: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO448>.
- http://www.cpi.si/files/cpi/userfiles/TrajnostniRazvoj/14_Onesnazevanje_okolja.pdf
- <http://lokalna-kakovost.si/izbrati-lokalno-hrano/>
- <http://ebm.si/o/sl/koristno/hrana/565-vpliv-intenzivnega-kmetijstva-na-okolje-in-mozne-resitve>
- <https://www.bodieko.si/lokalna-hrana>
- http://www.mkgp.gov.si/nc/si/medijsko_sredisce/novica/article/1328/7431/
- <http://www.delo.si/nedelo/kopljemo-se-v-odpadni-hrani-milijarda-pa-trpi-lakoto.html>
- http://snaga-mb.si/assets/Datoteke/Publikacije/Snaga_brosura%20recepti_A5_final_low.pdf
- http://www.odjuga.si/fair_trade.php
- <http://www.lisa.si/intervju/nina-sankovic-zavrzemo-150-tisoc-ton-hrane-priblizno-72-kg-na-prebivalca-na-letu/>

